

EXPUNERE DE MOTIVE

Istoria Comunităților Evreiești din România este una cu totul deosebită, fiind definită de loialitatea evreilor față de România și de modul în care, alături de populația majoritară și celelalte minorități naționale, ei au contribuit la crearea Statului Român modern.

Simbolurile și mărturiile prezenței evreiești pot fi întâlnite la fiecare pas, de-a lungul întregii noastre țări. Patrimoniul material și cultural al evreilor din România se completează, deși este unic, cu cel care a fost creat de alte etnii și culte în îndelungata lor conviețuire pe teritoriul României.

Cultivarea memoriei și învățarea toleranței ca exercițiu de sinceritate și ca formă de asumare a propriei identități nu pot fi desăvârșite fără asumarea trecutului și fără învățarea cunoașterii și recunoașterii.

În anul 2004, pe baza Raportului Final al Comisiei Internaționale pentru Studiarea Holocaustului din România, Președintele României a recunoscut pentru prima dată responsabilitatea țării noastre pentru Holocaustul săvârșit pe teritoriul românesc. **Recomandările incluse în Raportul Final au pus în vedere, în mod special, organizarea unor expoziții permanente privind Holocaustul din România și Istoria Evreilor.**

Muzeul Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului din România are ca scop prezentarea și promovarea istoriei, culturii și tradițiilor comunităților evreiești din România, pentru cunoașterea în plan intern și internațional a contribuției acestei minorități naționale la evoluția și modernizarea societății românești de-a lungul timpului.

De asemenea, activitatea viitoarei instituții va avea o importantă componentă educațională ale cărei elemente centrale vor fi protejarea memoriei victimelor Holocaustului și promovarea combaterii antisemitismului.

Muzeul Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului din România, instituție publică de importanță națională, va îndeplini toate funcțiile corespunzătoare organizațiilor muzeale - constituirea colecțiilor muzeale proprii, potrivit specificului său de activitate, cercetarea, documentarea, inventarierea, conservarea, restaurarea și punerea în valoare a bunurilor culturale deținute, prin programe adresate publicului larg.

În același timp, muzeul își propune să se poziționeze în mediul cultural, educațional și social românesc drept o instituție dinamică și modernă care, prin modalitatea de organizare și complexitatea ofertei culturale, să fie interactivă și activă în spațiul public și să se sincronizeze tendințelor actuale din muzeologia contemporană.

În vederea realizării acestei viziuni, organizarea concursului internațional de soluții pentru amenajarea expoziției permanente și a spațiilor conexe ale Muzeului este un element fundamental.

Viitorul muzeu va dispune de spații adecvate pentru programe culturale, științifice, educaționale și de agrement - săli pentru expoziții temporare, sală de conferințe, bibliotecă și centru de cercetare, centru educațional, spații de socializare, care vor augmenta impactul expoziției muzeale permanente.

Experiența de vizitare a muzeului se va caracteriza, așadar, prin dinamism, utilizarea noilor tehnologii digitale în structura muzeotehnică de bază, modernitatea manifestată în soluțiile de spațializare și design, claritatea tehnicilor curatoriale utilizate în amenajarea expoziției permanente și a celor temporare. În plus, vor exista categorii multiple de activități pentru care vizitatorul poate opta.

Expoziția permanentă va aborda un ton echilibrat, deschis, sigur și obiectiv, atât în transmiterea informațiilor cât și în formulele de design implementate și va include obiecte cu valoare culturală (istorică, documentară, artistică, etnografică, religioasă, științifică și tehnică), obiecte și materiale cu valoare educațională și explicativă, inclusiv materiale multimedia.

Se vor avea în vedere stiluri diferite de învățare, astfel încât vizitatorul să fi dobândit, la sfârșitul vizitei, cunoștințe noi despre istoria și cultura minorității evreiești și o perspectivă mai vastă asupra valorilor combaterii antisemitismului și a diversității culturale, asigurând în același timp muzeului o poziție de partener viabil pentru colaborarea cu alte instituții de profil din țară și din străinătate, în organizarea și găzduirea de expoziții temporare cu bunuri aparținând patrimoniului cultural național și universal.

Toate aceste elemente vor asigura nivelul de calitate corespunzător funcției de instituție muzeală de prestigiu internațional.

Este important de menționat că muzeele dedicate culturii evreiești nu puteau lipsi, în mod firesc, din ansamblul rețelei muzeale internaționale, dată fiind

prezența acestei comunități la nivel mondial, contribuția sa la dezvoltarea societății și a parcursului său istoric.

Astăzi, muzeele dedicate culturii și istoriei evreilor urmează, în mare parte, istoria tuturor muzeelor europene: foarte modernul POLIN – Muzeul de Istorie a Evreilor Polonezi inaugurat în anul 2014 la Varșovia (câștigător al prestigiosului premiu “Muzeul European al Anului” în 2016, care impresionează prin grandoearea clădirii și prin mijloacele muzeotehnice de înaltă tehnologie digitală utilizate în expoziția permanentă); muzee comunitare, bogate în colecții de obiecte autentice, adăpostite în clădiri istorice monumentale (precum Muzeul Sefard din Toledo, deschis în anul 1964 în spațiul unei sinagogi sau cele din Roma, Veneția și Bologna); muzee cu tradiție care au fost deschise în prima jumătate a secolului XX și care au fost reabilitate precum Muzeul Evreiesc din Londra (ale cărui baze au fost puse în anul 1923 și care s-a redeschis în anul 2010 cu o nouă expoziție permanentă) sau cum este cazul Muzeului Evreiesc de Istorie din Amsterdam (fondat în 1932 în cadrul Muzeului Orașului și ulterior redeschis ca instituție de sine stătătoare).

În ultimele două decenii, se poate constata o creștere a numărului organizațiilor muzeale cu acest profil expozițional și patrimonial, inclusiv în Europa de Est – Muzeul de Istorie a Evreilor din Rusia deschis în anul 2011 la Moscova, Muzeul Culturii Evreiești din Slovacia inițiat în anul 1993 și redeschis în 2009, Centrul Patrimoniului Cultural Evreiesc din Maribor, Slovenia, deschis în anul 2010, Muzeul de Istorie și Cultură a Evreilor din Bucovina vernisat în anul 2008 la Cernăuți, în Ucraina.

În Germania, în anul 2001, s-a deschis Muzeul Evreiesc din Berlin căruia i s-a adăugat în anul 2013 o spectaculoasă viziune expozițională și arhitecturală concepută de arhitectul Daniel Libeskind, autor și al conceptului arhitectural care a stat la baza Muzeului Evreiesc din Copenhaga inaugurat în 2004.

O mențiune specială este necesară pentru muzeele dedicate istoriei și culturii evreiești din Statele Unite ale Americii, acestea având deja o tradiție mai lungă decât majoritatea muzeelor de profil din Europa, colecții mai vaste și un număr mare de vizitatori.

Spre exemplu, înființat în 1904, The Jewish Museum (Muzeul Evreiesc din New York) este cel mai vechi muzeu evreiesc din Statele Unite și unul dintre cele mai vechi din lume. Acesta deține o colecție de artă extrem de valoroasă căreia i se

adaugă antichități și alte obiecte reprezentative pentru cultura și civilizația evreiască.

Pentru a recupera și repune în contextul actual o parte importantă a istoriei naționale, înființarea unui muzeu dedicat istoriei evreilor și Holocaustului din România este absolut necesară.

În mesajul adresat la finalul vizitei la Memorialul Martirilor și Eroilor Holocaustului “Yad Vashem”, Președintele României declara că :

“Sunt pe deplin hotărât să sprijin înființarea în România a unui Muzeu al Evreilor și Holocaustului.

Cea mai bună educație este cea trăită, experimentată. Un astfel de muzeu este o sursă nesperată de educație pentru democrație. Așadar, profesorii și elevii români ar putea avea acasă un astfel de muzeu, unde să vină și să învețe despre Holocaust.

Așa cum am spus, România a făcut foarte multe lucruri la nivelul memoriei instituționale, al legislației și al instituțiilor statului, dar un astfel de muzeu ar produce transformări acolo unde aceste instrumente nu ajung întotdeauna, și anume în planul mentalităților societății.

Un astfel de muzeu ar avea o misiune foarte prezentă în societate: să vorbească despre libertate, despre drepturile omului și despre valorile europene. Un astfel de muzeu nu este o instituție a trecutului, ci a viitorului, pentru că educă și arată mai ales ce înseamnă diversitatea, nevoia de toleranță, de responsabilitate civică. Orice formă de intoleranță, rasism, ură și discriminare reprezintă amenințări la adresa democrației.”

De asemenea, în discursul rostit la conferința cu tema “Viitorul memoriei: Muzeul Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului în România”, Prim-Ministrul României a declarat că :

“Proiectul pe care l-am menționat, cel al deschiderii Muzeului Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului din România, își propune obiectivul ambițios de a contribui la promovarea educației privind Holocaustul la nivelul întregii societăți românești.

În realizarea acestui proiect sunt implicați toți actorii decizionali relevanți - de la segmentul guvernamental până la autoritățile locale, comunitatea evreiască și

parteneri internaționali. Este un proiect care a beneficiat și va continua să beneficieze de întreaga susținere a Guvernului României.

Acest muzeu va fi dedicat istoriei, culturii și tradițiilor comunităților evreiești și ne dorim să devină un adevărat loc de referință pentru înțelegerea și conștientizarea contribuției comunităților evreiești din România la progresul societății românești de-a lungul istoriei.”

Necesitatea adoptării unui act normativ distinct care să stabilească măsurile necesare pentru înființarea Muzeului Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului din România decurge și din faptul că până în prezent, contrar tuturor eforturilor depuse și a puternicului angajament politic, realizarea Muzeului a fost blocată în mod repetat din diferite motive administrative, în absența unui cadru legislativ clar.

În calitate de stat care a deținut președinția Alianței Internaționale pentru Memoria Holocaustului (IHRA), adoptarea de către Parlamentul României a prezentei legi va transmite un mesaj puternic tuturor partenerilor de dialog ai României și va consolida prestigiul țării noastre în plan internațional.

Trebuie subliniat că prin înființarea Muzeului Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului din România, se va răspunde într-un mod clar și fără echivoc uneia dintre cele mai importante recomandări ale Comisiei Internaționale pentru Studiarea Holocaustului în România și, în același timp, va fi recuperată și pusă în valoare istoria unei comunități care și-a dedicat întreaga existență dezvoltării și binelui țării.

Inițiator

Silviu Vexler – Deputat FCER

Co-Inițiatori

Propunere legislativă privind înființarea Muzeului Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului din România

Nr. crt.	Nume și Prenume	Grup Parlamentar	Semnătura
1.	SIMONIS ALFRED	PSD	
2.	TOMAC EUGEN	PMP	
3.	SEIDLER CRISTIAN GABRIEL	USR	
4.	CIKST MARIAN-GEORGHE	ALDE	
5.	Tudor-Hilari	PRD România	
6.	Raluca Turcan	PNL	
7.	SZABO ÖDÖN	UDMR	
8.	VAROLAN DAMBOCCIAN	MIH	
9.	ONDIU VICTOR GABRIEL	MINORITĂȚI	